

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. VI. Inimicis ignoscere, corpus, animum, formam, fortunas iuvat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

ipſi æqueo. 2. Cenotaphia obimus: Fides præcedat, ut nihil curioſitatis, ſed cordis in Chriſtum inflammata ſenſa quæramus. 3. Officiis divinis interſumus, interſit pariter & fides: noxas commiſſas intimè doleamus; ita utamur firmiſſimè non ampliùs dolenda committere. Sed optima devotio eſt, Domino Jeſu crucifixo ea omnia, quæ quiſque ad vitæ finem paſſurus eſt, amantiſſimè ac liberaliſſimè offerre. Cuius hinc dicendum: Ego quidem juſtè (eſt plurima pati) nam digna factis recipio. Tu tantùm Domine memento mei in regno tuo. Ita fides exercenda in omni devotione verà. Nam, quod idem Ambroſius monet, *Fides inexercitata cifo languet, & crebris otioſa tentatur incommoſis.* Si paſchate peracto niſi ampliùs lubeat pati, ſi cum latrone improbo de cruce deſcenſum moliamur, ſi deſtinate veteres noxas repetamus, fides nimiam inexercitata eſt, quæ cælum credit ſine ullà vi, inter delicias & tripudia, otio ac torpoſe obtinendum. Chryſoſtomo teſte, *Fides ſicutum eſt, credens omnia patitur.* Hanc fidem in nobis excitemus aſſiduè, ut ea ſemper viva ſit, identidem clamemus: *Memento mei Domine in regno tuo.*

Ambroſ. in Eſal. Beati immaculati.

Chryſoſt. in epiſt. ad Ephes.

Ita Salmeron tom. 10. tract. 40. mihi p. 333.

Auguſt. lib. de civitat.

Veniam debemus inimico: Exemplo demonſtratur.

Vbi crux eſt hodieque ſervatur.

Math. 6. 18. verſ. 35.

Percontetur fortaiſſis nonnemo: Num ille, quem delictorum nondum pœnitent, aut qui judicari ſe gravioribus peccatis obnoxium, hac precariuncula juvetur? Putem ego juvari. Saltem impetraret lumen ad agnoſcendas culpas, & accuſandum ſeipſum, verteretque commeritam pœnam in correptionem paternam, citiuſque ad Chriſtum rediret. Itaque qui Chriſti cruciatum cum ſenſu & fructu cupit expendere, in ſeipſo fidem excitet animetque. *Malo,* inquit Cyprianus, *peccare in fide, quàm bene agere extra fidem.* Ille apud Deum plus habet loci, ſi Auguſtino credimus, qui plus attulit non argenti, ſed fidei. Cum dilectione fides Chriſtiani, ſine dilectione fides diaboli. Fidem debemus Deo.

Veniam debemus inimico. Non ſolum Chriſtus voce ac exemplo præit, Pater dimitte illis, ſed omnes Chriſti imitatores. Rem oculis ſubjicimus. Anno Chriſtiano milleſimo quadregeſimo Joannes Gualbertus, patria Florentinus, gente nobilis, armigero ſtipatus Florentiam urbem patriam petivit, in anguſto colle obivium habuit cognati ſanguinis homicidam. Gualbertus mox in iras aſſurgere, gladium ſtringere, & hoſtem parricidam velle confodere. Quid ageret miſer inter aram & ſaxum deprehenſus? ad genua irati procubuit, oravitque per Chriſtum Jeſum crucifixum, qui è cruce pro hoſtibus orâſſet, veniam daret delicto, & hanc unam noxam ignoſceret. Expugnavit animum brevis eloquentia. Joannes iram & gladium ſtatim poſuit, hominèque, ut Pater filium prodigum, complexus in amicitiam recepit. Exemplum in tali gente obſtupeſcendum. Sub hæc Joannes in Adem ſacram divi Miniatis abiit, & templi medio coram icone Chriſti crucifixi genua ſubmilit. Hic imago certâ fide oculorum, capite annuit, habuitque gratias, quod inimico ſui cauſâ veniam non negâſſet. Hoc ita ſcivit Gualbertum, ut in Cœnobio S. Miniatis inter reliquos religioſiſſimè deinceps vixerit. Quàm luculentè monſtravit hic Deus, ſacrificium ſibi longè gratiſſimum eſſe, inimico ignoſcere. Quid vos ad iſta homines ſaxeï, cautibus duriores, quibus ſuavius videtur mergi ſtammis & æternum perire, quàm inimico ignoſcere. Precante iudice, teo non ignoſcitis rei? Tantus è cruce orator, tot ora vibrans quor vulnere, non perſuadet? Imago lignea ſe movere, vos duratis? Annuit Chriſtus, vos abnuitis? Paratum in vos fulmen jam minatur; ſententia jam lata eſt Chriſti ore: *Sic & Pater meus cœleſtis faciet vobis, ſi non remiſeritis unusquiſque fratri ſuo de cordibus veſtris.* Iis omnibus, qui vos quoquo modo læſerunt, ignoſcere; corpori, animo, famæ, fortunis conſultiſſimum eſt.

§. VI. Inimicis ignoſcere, corpus, animum, famam, fortunam juvat.

ET primò quidem juvat corpus. Veteres quandoque Martem in pingebant. Stabat Mars armatus, vultu acerbo & truculento, nube atrâ cinctus, & ſuum ipſe pectus pugione hauriebat. Atra nubes iram & vindictam; pugio inimici odium adumbrat. Hoc pugione homo vindictæ cupidus ſuum ipſe pectus confodit ſeipſum, dum odit alterum, conſumit; ita omnem ſibi valetudinem & vitam violenter eripit. Quanti, quos familiariter novimus, occulto hoc animi morbo ſunt extincti; odiis & ſimulatibus contabuerunt. Hoc enim facit vindicta, quod vipera, quæ ut vivat, matrem occidit, dum ventrem rumpit ut exeat. Oro te, quid delectationis præſtat vindicta, quæ priùs vindictæ appetentem, animi quiete, ſapiſſimè corporis etiam valetudine privat, quàm hoſti nocet.

II. Inimicis ignoſcere juvat animum. Summi benefici eſt à Deo adoptari pro filio. Huic impetrandæ dignitati niſi magis conducit, quàm inimicos diligere. Apertiſſimè Chriſtus, *Diligite inimicos veſtros, ut ſitis filii patris veſtri, qui in cælis eſt.* Quid cepturionem movet exclamare publicè, *Verè hic homo Filius Dei erat?* Chriſtus pro hoſtibus oravit, & cum clamore expiravit. Hæc aliquid divini ſapiunt. Deinde Deus ſemper ſeveriſſimè punit tam cupidus vindictæ, ut quæ amori Chriſtiano maximè adverſatur. Hinc divinâ lege rejeſtus à ſacrificiis camelus, quia læſus vindictâ fuit. Hinc ericius, accipiter, milvus, aliæque prædatrix volucres ſacris excluſæ, quia cum offenduntur, acerrimè vindicant. Hinc Aman Mardocheum ultioni mactaturus, in ſuâmet crucem eſt appenſus. Apis pungens & aculeum in vulnerem relinquens, perdit vitam: Ita ſibi omnium maximè nocet, qui aliis nocumentum inferre ſtudet ulciſcendo. *Gladius eorum intrat in corda ipſorum, & arcus eorum conſringitur.*

III. Famæ ac honori plurimum conducit inimicis promptè ignoſcere; Nihil enim honorificentius, quàm ut res creata pro ſuo modulo aſſimilet creatorem, cuius natura & ingenium eſt inimicis benefacere. At mihi, ais, hoc dedecori eſt, mea tam ignaviter tueri, nec audere improbitati alienæ reſiſtere. Ohe, quid dicis, homo nequam; graviſſimus in ſedem error eſt, ita ſentire. Dei legem obſervare, nullius laudem aut honorem temerari. Si quis viro nobili pedes & manus ligato colaphum inſringat, quos fortitudinis laudè dixerit ereptam ſic vincto? eum potiùs qui vinctum aggreſſus eſt, pendendi facti arguet. Dei lex eſt, non vindicare injurias, hæc ligamur lege; quis jam inhoneſtum & turpe dicat ligatis, ſi cæſi non reſiſtant? Illud potiùs probroſum tibi eſt, ſi alii de te ita loquantur: Homo eſt anguſtiſſimi pectoris, nec venulam habet generoſiorem ullam; nihil concoquere, nihil perpeti poteſt; vix tactus fuit. At contra magnarum virium eſt, negligere lædentem, regium eſt ignoſcere. Saul Davidi vaticinatus. *Scio, inquit, quod certiſſimè regnaturus ſis, & habiturus in manu eua regnum Iſrael.* Unde obſecro ſcivit? Ex inuſitatâ mortuum manuſuetudine.

IV. Fortunam auget, inimicis ignoſcere. David, quem dixi, nec militem copioſum, nec dives ærarium habuit; penes Saulem iſta erant. Nihilominus David ærarium, militem, unaque regnum acquiſivit. Quibus artibus? Incredibili amore in hoſtes; hoc ſtratagemate Saulem debellavit, urbes cepit, in ſolium evaſit. Cur autem Sauli adeo parceret, hæc aſſignavit cauſam: *Quia Chriſtus Domini eſt.* Nos omnes, licet peſſimi, non olivarum liquore, ſed Chriſti ſanguine uncti ſumus. Hinc certè, qui Chriſtianum affligit, in Chriſtum lævit. Eadem verò menſurâ, quâ menſi fueritis, remetietur vobis. Si lacus, qui diſtiſſimus mercatorum dicat: Tales ego ulnas è panno corio,

Emendat. 1. Jura corpus.

2. Jura animum.

3. Jura fortunam.

4. Jura regnum.

5. Jura lacus.

6. Jura lacus.

7. Jura lacus.

corio, holoserico admetiar, qualem mihi cubitalem regulam attuleritis: Si brevis sit vestra regula, brevis erit & ulna mea: Si vero regulam adfereris longam, non minus longam refereris ulnam. Ita planè Deus amarissimè: Talem me geram erga vos, quales vos gesseritis erga inimicos vestros. Dimittitis? dimitto: vindicatis? vindico. Quàm bonus Deus! Si qui etiamnum abnuant inimicis liberalem dare veniam, simillimi sunt basilisco, qui solus inter serpentes nullo carmine devinciri potest, adeò venenatus est. Quod minatus Hieremias vates: *Mittam vobis, inquit, serpentes regulos, quibus non est incantatio.* His simillimi sunt isti, qui ex injurijs adeò altè in animum demissis tantum veneni concipiunt, ut à nullo nec hominum nec Angelorum persuaderi possint, inimicis ignoscere, & gratiam culpæ facere.

Ergo pereant hoc certo fulmine: *Judicium sine misericordia illi, qui non fecerit misericordiam.* Clamat Christus: *Dimitte illi.* Et Christiani contra seiplos assidue clamant, *Disperde illos?*

S. VII. Exemplo id monstratur.

Philippus II. Hispaniarum Rex cautus Princeps, ut filio subditos conciliaret, edictum scribi iussit, quod subditis fore ingrattissimum non nesciebat. Et fama jam emanarat, brevi promulgandum. Hic filius. scilicet interpositus, & subditis varia musitantibus promissit, effecturum se, si possit ullo modo, ne promulgetur. Effecit. Hic filius omnes deprædicare, atque in caelum extollere, ac dicere, sua illi omnia deberi. Pater æternus capitis nos damnarat, filius nostrorum scelerum poenas expendens: *Pater, inquit, dimitte illis.* Quàm jure nunc Christus illud nobis ingerit. *Nône ergo oportet et te misereri conservi tui, sicut et ego tui miserus sum?* Ne, quales basilisci sumus aut aspides furdæ, qua non exaudiant vocem incantantium. Amarietudinem omnem animo efficiamus, & de cordibus nostris ignoscamus omnibus, quicumque nos unquam læserunt. Alijs per Christi mortem & Sanguinem rogamus, nunc ipse Christi Sanguis, mors ipsa rogat, ut inimicos in gratiam receptos charitatis brachijs, exemplo Domini, complectamur. Nullus jam amplius sit inimicus.

Catonem ajunt gestasse anulum, in quo insculptæ fuerint hæ voces, Amicus unus, inimicus nullus. Amicorum optimus, sincerissimus, & verè unus pro mille Christus est, inimicus posthac nullus sit. Cohortatus nos acriter Paulus: *Accessisti, inquit, ad testamentum novi mediatorum IESVM. & sanguinis asperersionem melius loquentem quàm Abel.* Videte ne recusetis loquentem. Sanguis Abel vindictam, Christi Sanguis veniam clamat, eamque nobis offert gratiam, ut per veniam hostibus concessam, culpas à nobis commissas omnes eluamus. *Videte ne recusetis loquentem.* Fidem Christo, veniam debemus inimico. Non enim dimittendi tantum potestatem habemus, sed & necessitatem. Præcipientis vox est: *Non dico tibi, usque septies, sed usque septuagies septies:* hoc est, quadringentis nonaginta vicibus, ait Ambrosius, ut toties peccanti in die fratri dimitteret, quoties ipse peccare non posset. *Ne autem, inquit Augustinus, lingua dicas, non posset. Ne autem, inquit Augustinus, lingua dicas,*

Ignosco: & corde differas. Vocem etiam audit homo, conscientiam tuam Deus inspicit. Melius est ut non clames ore, & dimittas corde; quàm ut ar blandus sis ore, corde crudelis. Videte ne recusetis loquentem. Peccatis suis veniam exorat, qui eam alijs non negat: sibi ipse laqueum ne erit, quisquis alteri non ignoscit. Sunt qui injuriam hæctenus condonent, ut eam non vincitent, sæpe tamen exprobrent. Sunt alii qui quidem sileant, nihilominus manet altè mente repositum, quod ingratis illorum est commissum. Indulgentia mala, quia non plena. Totum & ex toto animo dimitte. Sic & Pater meus caelestis faciet vobis, si non recusetis uniusquisque fratri suo de cordibus vestris. Observate

Domini voces: *De cordibus vestris.* Imperfecta, nulla est ignoscencia, quæ vel minimum amaritudinis aut similitatis referat. Vis tibi è toto ignosci? Nec alijs hanc gratiam negaveris. *Quod tibi vis fieri, & alteri facito.* Oigitur formidolosa sententia! Si parva fratribus non dimittimus, magna nobis à Deo non dimittuntur. *Videte ne recusetis loquentem.* Aut tribue veniam, aut patere flammam.

CAPUT II.

Altera Christi morientis cygnea modulatio: Hodie mecum eris in paradiso.

Isaie vaticinium est, *Dabo clavem domus David super humerum ejus: & aperiet & non erit qui claudat; & claudet, & non erit qui aperiat.* Grandes omnino & admodum caræ claves sint quæ humeris feruntur. Beatus Maurilius Andegavensis Præsul, rogatus à quadam matre, filium moribundum sacro chrismate firmaret, sed dum Maurilius aliquantulum sacris est importatus, puer obiit. Nimirum hoc suum facinus Pontifex sentire, nec aliter expiandum, nisi munere abdicatione. Præinde, accusatore ac iudice seipso exul clam navim conscendit, lapsisque in mare, quas secum tulerat, templi clavibus vover non prius patriam visurum, quàm claves amissas recepisset. Mari trajecto, servum se viro Principi addidit, & hortum colit. Jam annis omnino septem totâ Europâ à suis quaeritus, caelesti demum iudicio inventus est. Tot preces precibusque mistæ lacrymæ, redditaque à pisce, qui navim insulerat, claves reditum tandem persuaserunt.

Ante aliquot annorum millia claves paradisi abjectæ sunt in divinae Justitiæ pelagus. Mortalium nemo hinc urinatorem agere, illaque in lucem eruere valebat. Dum denique Christus Jesus Pontifex summus & Episcopus animarum nostrarum per rubrum mare sui sanguinis trajecit, & perditas paradisi claves in immani ceto, *Mortem vocant,* reperit, idque post quinque millia annorum. Ab eo nimirum tempore possunt infanti unius diei vel horæ paradysum referare. Certissimum ejus rei testimonium accepimus ab ipso paradisi Domino, qui latroni juxta se pendenti dixit, *Hodie mecum eris in paradiso.* Amantissimum regis promissum. Atque hæc altera Christi morientis cygnea cancio est. Quando igitur superiori capite, oblatâ occasione, latronis preces: *Memento mei Domine, cum veneris in regnum tuum,* exposuimus, nunc benignissimum Christi responsum, *Hodie mecum eris in paradiso;* explanabimus.

S. I. Expenduntur voces: Hodie mecum eris.

Nuptialis Samson convivis suis proposuit hoc enigmatis: *De comedente exivit cibus, & de forte egressa est dulcedo.* Nemo repertus est totis sex diebus, qui solveret nebulosam questionem. Demum Samsonis uxor hoc arcani eis patefecit: In faucibus leonis, quem Samson occiderat, examen apum esse inventum. Hinc responsum: *Quid dulcius melle, & quid fortius leone?* Leo tribu Juda est Dominus Jesus, quem necavit Hebræa Synagoga. Hic leo comedens fuit: *Mens cibus est,* ait apostolus, *ut faciam voluntatem ejus qui misit me.* Sed & fortis fuit hic leo. Omnia quascumque voluit fecit. Ex ore hujus leonis exiit mel istud, *Hodie mecum eris in paradiso.* Hodie, inquit, non post aliquot annos, aut menses, aut dies, sed hodie nandum abdito tu mecum eris in paradiso. En summus Pontifex noster consententem teum continuò de reis eximit, & crimina ejus absolvit. Sed singulas Christi promittentis voculas expendamus.

Hodie. Joseph in vinculis pincernam regium rogarat, *Tantum memento mei, cum tibi bene fuerit.* Et tamen succedentibus prosperis, *propositus pincernarum oblitus est.* in-

Marginal notes on the right side of the page, including references to various biblical passages and commentary. Visible text includes: 'Franciscus Harcus...', 'Christus pontifex summus...', 'Luc. cap. 23.', 'Judic. e. 14.', 'Leo de tribu Juda...', 'Jes vs.', 'Luc. e. 4.', 'Foris fuit, ex quo mel fuit istud: Hodie mecum eris in paradiso.', 'Verba Christi promittentis expenduntur: r. Vocula, Hodie, Gen. e. 40, v. 14. & 23.', 'serpretr'.

Marginal notes on the left side of the page, including references to various biblical passages and commentary. Visible text includes: 'Ergo pereant hoc certo fulmine...', 'Philippus II. Hispaniarum Rex...', 'Catonem ajunt gestasse anulum...', 'Nuptialis Samson...', 'Hodie mecum eris in paradiso...'